

[Povl Brøndsted]

ser: Hvor skal bruger betale, og hvor skal bruger ikke betale?

Vi ved, at bl.a. bibliotekerne er på vej til at få et edb-søgningsapparat, hvor det er helt åbenbart, at det er meget store udgifter, der kan være forbundet med at søge oplysninger. Det har jo altid været vore bibliotekers opgave at søge oplysninger, at give oplysninger, men med den nye teknik er det forbundet med en meget stor udgift, når en enkelt kunde – det kan være en erhvervskunde – kommer og beder om at få oplysninger fra nogle baser i ind- og udland. Jo mere udland, jo dyrere er det.

Derfor ved vi udmærket, at en debat om, hvor grænsen er for det, der skal være gratisprincip, og det, der skal være brugerbetalingsprincip også inden for vor biblioteksverden, har vi inde på livet, vi kan ikke løbe fra den. Derfor virker det lidt hyklerisk, når man står og siger, at grænsen skal være lige bestemt dér, hvor den hidtil har været, et gældende gratisprincip. Men man taler ikke om, at der er en ny situation, hvor der kommer et betalingsprincip ind, også i det, der er vor formidling af viden via vore biblioteker.

Vi ved, at det, der er musikbærende, som det så flot hedder: bånd og plader, har en helt anden karakter end bogen. Jeg synes, vi skulle være meget mere principielle i vor diskussion end bare den golde afvisning. Det er et spørgsmål, om vi ikke skal benytte denne debat om de flydende grænser til ikke alene at sige, at det er fremtiden, der vil komme med noget, der ikke kan være helt gratis, men også sætte grænsen ved noget, der har været en flydende udvikling.

Derfor mener jeg virkelig, vi må erkende, at der er forskel på de musikbærende ting og bogen i bibliotekernes verden. Der er bl.a. den forskel, at det musikbærende kan man tage hjem og kopiere, og så har man det gratis til evig tid, hvorimod bogen tager man trods alt ikke hjem og kopierer. Den låner man og leverer tilbage og har ikke beriget sig selv eller på nogen måde undgået en udgift til at købe den ting, man vil have.

Derfor synes jeg, at ministeren har ret i, at vi nok må debattere den grænsedragning, og jeg er ikke uenig i, at der er en væsentlig forskel på det, der er traditionelt udlån, og nye mediers anvendelse af tingene.

Jeg vil sige til hr. Qvist Jørgensen, at det er noget hykleri, hvis vi ikke må sige, at de ting, vi

vedtager, også skal være adfærdsændrende eller adfærdspåvirkende. Vi kan ikke vedtage en lov, f.eks. en færdselslov, uden at den har adfærdspåvirkning.

Selvfølgelig skal kommunerne have lov til selv at bestemme, men at kommunerne kan sige: Det koster 100 kr., så kan I fortsætte med at låne, som I plejer, synes jeg er et dårligt princip. Jeg vil gerne have, at der er en adfærdspåvirkende metode at kræve tingene på, og jeg synes, at klippekortsystemet – så og så meget kan man låne for så og så mange penge – er et udmærket system, og det er administrativt let overkommeligt.

Jeg er egentlig lidt skuffet over, at ministeren ikke i bemærkningerne nævner, at der skal være en eller anden form for adfærdspåvirkende betaling for lån. Det havde jeg ventet der havde været. Men nuvel. Jeg håber, at det vil blive påpeget, at kommunerne skal prøve på at finde en form, som er med til at gøre, at man ikke går hen og låner 10 plader ad gangen, for man har betalt 100 kr., i stedet for at sige: Vel, for hver plade klippes kortet, og dermed er det begrænset.

Så vil jeg godt sige en ting, der ikke har været nævnt:

Jeg er mere end lykkelig for, at vi for fremtiden i Danmark i vore landkommuner også kan have deltidsbibliotekarer. Tak for det, hr. minister!

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Jeg vil erindre hr. Povl Brøndsted om, at jeg faktisk sagde, at med hensyn til edb-søgningen og hele den problematik ville vi have været helt anderledes sympatiske, hvis det havde været isoleret, hvis det havde været det alene. Vi er godt klar over, at der er en problemstilling her.

Vi er i øvrigt meget forundrede over, at man kan lave nogle beregninger, der siger, hvor meget det skal koste brugerne at låne de musikbærende materialer. Man har fundet ud af de 32,2 mio. kr., som har været nævnt nogle gange, men der er ikke et tal om, hvad en sådan edb-søgning kunne tænkes at give. Det er en af de ting, jeg godt kan fortælle ministeriets folk at de kommer til at regne på til udvalgsmedlemmerne.

Jeg vil gerne – og det var det, der kaldte mig herop – spørge hr. Povl Brøndsted: Hvad er